

נותנים בגדול

דפוסי תרומה והתנדבות של ישראלים במלחמת "חרבות ברזל" בשבוע הרביעי למלחמה

ד"ר אסנת חזן, המכון למשפט ופילנתרופיה, הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן, אוניברסיטת תל אביב

עו"ד גליה פיט, המכון למשפט ופילנתרופיה, הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן, אוניברסיטת תל אביב

ד"ר חגי כץ, מנהל עסקים, הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

כולנו מוצפים בהזדמנויות לתרום ולהתנדב. בסקר זה אנו שואלים את הציבור הישראלי על התרומה וההתנדבות שלו "בשבעת הימים האחרונים" [בדומה לסקרים קודמים שערכנו](#). מדי שבוע נפרסם את תוצאות הסקר השבועי. לסבב השני של הסקר, שנערך בסופו של השבוע הרביעי למלחמת חרבות ברזל, השיבו 609 אנשים המייצגים את החברה הישראלית (נשים וגברים, יהודים וערבים, ברמות דתיות השכלה והכנסה שונות, ובגילאים שונים מעל גיל 18).

תמונת הנתונים משקפת סולידריות יוצאת דופן. בשבוע הרביעי למלחמה נותרו שיעורי התרומה וסכומי התרומה הממוצעת גבוהים כפי שהיו [בשבוע השלישי למלחמה](#). ישנה ירידה קטנה בשיעור המתנדבים, אם כי לא ניתן להצביע בשלב זה על מגמה. בכל מקרה, שיעורי התרומה וסכומי התרומה הממוצעים גבוהים בהרבה מנתונים של שנים קודמות – בשגרה ובמשבר.

₪ 478

תרומה שבועית
פי 2 מבעבר

27%

גם התנדבו
וגם תרמו

34%

התנדבו באופן
כלשהו

62%

תרמו באופן
כלשהו

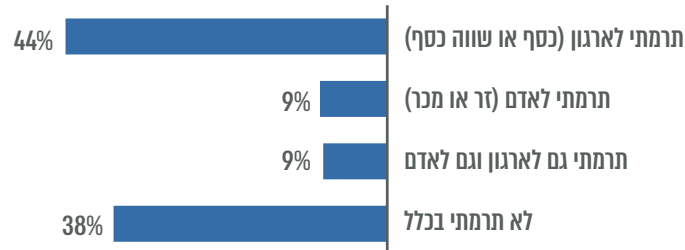
39%

תרמו כסף לחירום
בנוסף לתרומות
בשגרה

שיעור התורמים גבוה

62% מהמשיבים תרמו באופן כלשהו: בין אם בתרומה פורמאלית לארגון, ליוזמה לגיוס תרומות, לקהילה או לקמפיין ("תרומה לארגון"), ובין אם בתרומה בלתי פורמאלית למען אדם זר או מכר ("תרומה לאדם"), בכסף או בשוואה כסף, לרבות תרומת דם וחלב אם (תרשים 1). שיעור זה (62%) זהה לשיעור התורמים בשבוע השלישי למלחמה, והוא גבוה במיוחד בהשוואה לשיעור תורמים של 42% בשנת 2020 היא שנת פרוץ משבר הקורונה, ובהשוואה לשיעור תורמים של 47% בשנת 2019, היא שנת שגרה.

תרשים 1. שיעור התורמים לפי אופן התרומה | 606 משיבים:

79% מהעולים (אנשים שלא נולדו בישראל) תרמו באופן כלשהו, בדגש יחסי על תרומה ישירה לאדם (16% מהעולים בהשוואה ל-9% מכלל המדגם תרמו ישירות לאדם)

77% מהוותיקים (+65) תרמו באופן כלשהו, בדרך כלל לארגון.

76% מבעלי הכנסה גבוהה במעט מן הממוצע תרמו באופן כלשהו.

התרומה השבועית הממוצעת הוכפלה

התרומה הכספית הממוצעת (לארגון ולאדם יחד) היתה 478 ש"ח (תרומה חציונית 200 ש"ח).

התרומה הממוצעת **לאדם** (זר או מכר) היתה 410 ש"ח.

התרומה הממוצעת **לארגון** היתה 441 ש"ח, ש"ח, וזאת בהשוואה ל-228 ש"ח בשנים 2019, ו-2020 (כמעט פי שניים!).

צעירים (18-24) תרמו בממוצע 681 ש"ח.

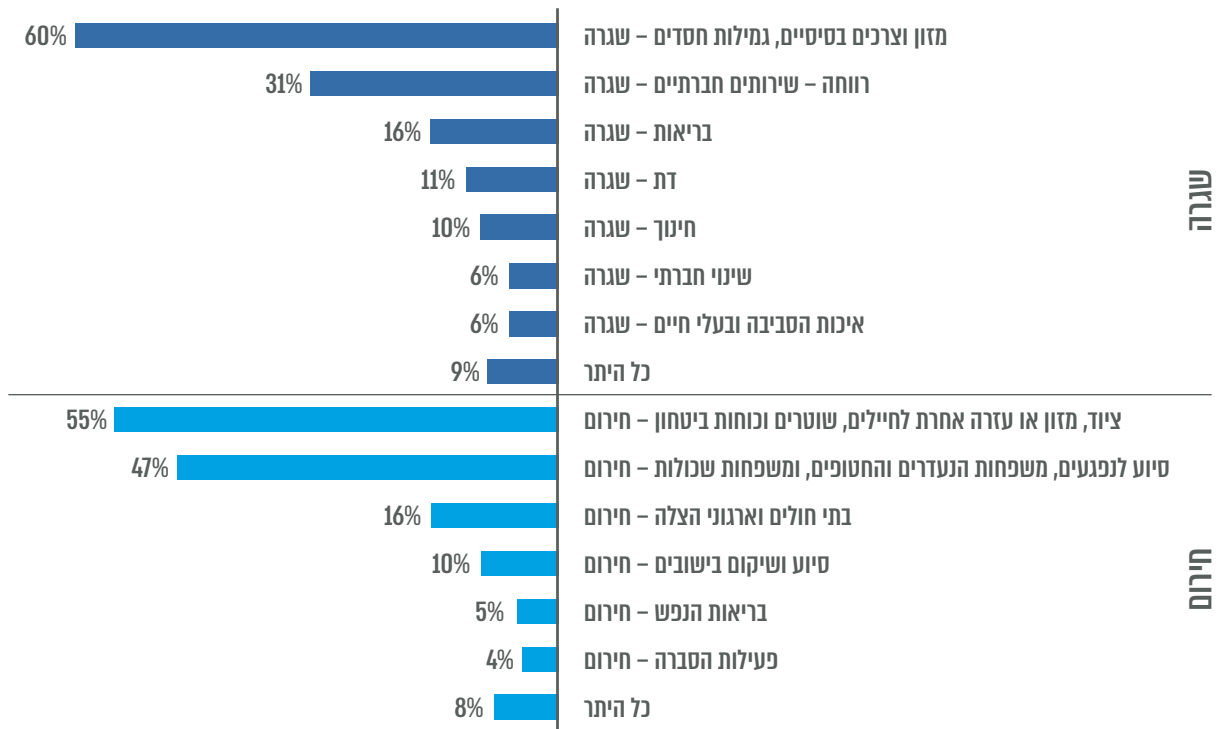
בעלי הכנסה גבוהה בהרבה מן הממוצע תרמו בממוצע 678 ש"ח.

יעדי התרומה

מרבית מהתורמים ליעדי שגרה (60%) תרמו עבור מזון וצרכים בסיסיים. מבין התורמים ליעדי חירום, 55% תרמו עבור חיילים וכוחות הבטחון ו-47% תרמו עבור סיוע לנפגעים (תרשים 2). סדרי העדיפויות נותרו דומים לאלה שבשבוע השלישי. אף כי מוקדם להסיק מסקנות על מגמות, בהשוואה לשבוע השלישי, נמצא שבשבוע הרביעי למלחמה יש ירידה בשיעור התורמים לחיילים (וכוחות הביטחון) ולסיוע לנפגעים, ועליה קטנה בשיעור התורמים לבתי חולים, לבריאות הנפש ולפעילות הסברה.

תרשים 2. יעדי התרומה בשגרה ובחירום – שיעור מהמשיבים | 350 משיבים

76% מהעולים ממדינות חבר העמים תרמו לחיילים ולכוחות הבטחון.

71% מהתורמים בעלי המשפחות הגדולות (חמש נפשות ומעלה) תרמו לסיוע לנפגעים.

35% מבעלי השכלה תיכונית ללא תעודת בגרות תרמו לבתי חולים וארגוני הצלה.

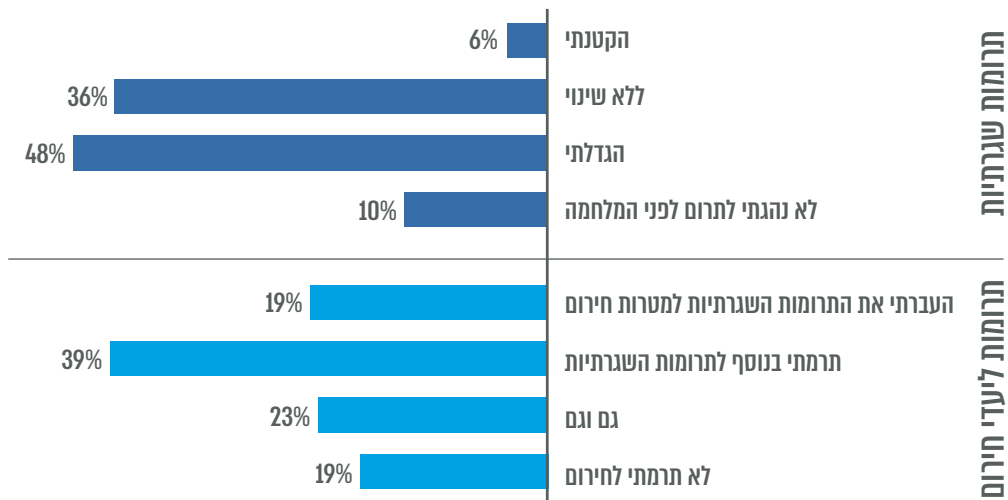
25% מהתורמים הערבים תרמו לבריאות הנפש.

13% מהתורמים הערבים תרמו לשותפות יהודים-ערבים.

רבים הגדילו את היקף התרומות, ולא רק על חשבון התרומות שבשגרה

84% מהתורמים (כסף לארגון או לאדם) הגדילו או לא שינו את התרומות השגרתיות שלהם. 62% מהתורמים הגדילו את היקף התרומה שלהם מעבר לתרומות השגרתיות לנוכח החירום. 39% מהתורמים תרמו ליעדי חירום בנוסף לתרומות השגרתיות, כלומר שלא על חשבון התרומות השגרתיות (תרשים 3).

תרשים 3. שינויים בדפוס התרומה לנוכח המלחמה | 282 משיבים

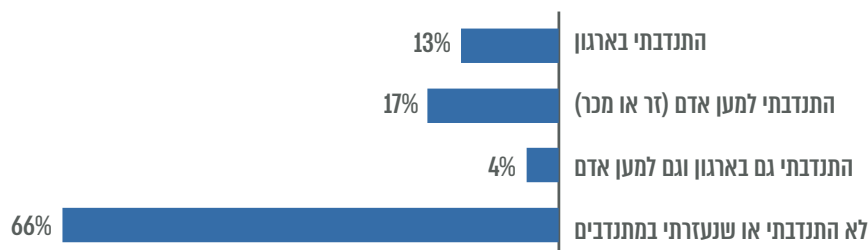

ככל שההכנסה גבוהה יותר, שיעור התורמים ליעדי חירום בנוסף לתרומות השגרתיות גדל.

שיעור המתנדבים – ירידה קטנה בהשוואה לשבוע הקודם

34% מהמשיבים התנדבו באופן כלשהו, בין אם באופן פורמאלי בארגון (לרבות יוזמה חברתית או קהילתית), ובין אם באופן לא פורמאלי למען אדם זר או מכר (תרשים 4). שיעור המתנדבים קטן ב-7% בהשוואה לשיעור המתנדבים בשבוע השלישי למלחמה.

תרשים 4. שיעור המתנדבים לפי אופן ההתנדבות | 606 משיבים

48% מהסטודנטים להשכלה גבוהה התנדבו באופן כלשהו.